

1576

Manteniment o no de la dental seguida de vocal inicial:

fent això

(ALDC, IX, F 12. *Fent això*)

En aquest mapa i comentari ens ocupem de l'enllaç de la [-t] final del gerundi de *fer*, *fent*, davant un mot començat per vocal, que pot ser *això*, *açò*, *acò*, *estò*, *esto* (veg. *PALDC*, VIII, mapa 1203). L'ètim de *fent* és el llat. *FACIENDUM* que, canviat en **FACENDO*, va donar *fazén*, *faén* (pèrdua de la sibilant sonora), *fen* (reducció del hiat), en cat. ant., per l'assimilació del grup -ND- > -n (com *GRANDE* > *gran*), i així es troba en nombrosos exemples del s. XIII (*faén*, *volén*, *avén*, *respiran*, etc. Veny, 1971: 132-133), però aviat assistim a l'addició d'una -t per atracció del participi actiu (*AMANDO* > *aman* → *amant* < *AMANTEM*), dental pronunciada durant segles i mantinguda en mall., men., alg. i val., com també en l'escriptura.

Cal notar les variants protètiques del gerundi *afent açò* 179 i *afén això* 46, 53.

Què passa amb l'articulació de -t en el sintagma *fent això*? Que les àrees conservadores esmentades articulen la dental, mentre que la resta del domini ha passat al grau zero (cf. mapa 1575).

La forma normativa pròpia de l'àmbit general és *fent* tant en l'escriptura, des del *DOrt*, 1917, com en la pronúncia, que, en la ortoèpia bal., alg. i val., en àmbit restringit, també seria forma pròpia. Segons la *PEOLC Fonètica* (pàg. 21), no és recomanable l'omissió de la -t final en contacte amb vocal inicial de mot, tot i que la seva àrea de simplificació del grup nasal és força més àmplia.

Petit Atlas Lingüístic del Domini Català © PALDC

